

บทบรรณาธิการ

วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ ปีที่38 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2563 เป็นฉบับแรกของปีพุทธศักราช 2563 ซึ่งขณะที่เขียนบทบรรณาธิการนี้ชาวโลกกำลังเผชิญกับภัยจากโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่หรือที่เรียกว่า “โควิด-ไนน์ทีน” (Covid-19) ทำให้เกิดสภาวะต่าง ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน มีการปิดประเทศมีการปิดพื้นที่ปิดงาน รวมไปถึงมีการสร้างแนววิถีปฏิบัติของการใช้ชีวิตตามฐานวิถีปกติใหม่ หรือ New Normal นับเป็นช่วงเวลาที่ยากลำบาก เราต่างต้องอดทนและปรับตัวให้เข้ากับวิถีใหม่ ตลอดจนเพิ่มความรับผิดชอบร่วมกันต่อสังคมให้มากยิ่งขึ้น

แม้จะเกิดวิกฤตโรคระบาด วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ยังดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตีพิมพ์บทความวิจัยและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภาษาและภาษาศาสตร์ตามวัตถุประสงค์หลักของวารสาร เป็นพื้นที่ให้อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษาด้านภาษาและภาษาศาสตร์ ตลอดจนผู้สนใจภาษาทั่วไป ได้เผยแพร่ นำเสนอความคิดที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ดังกล่าว ตลอดจนเป็นเวทีแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้วิชาการด้านนี้เจริญงอกงามต่อไป ดังที่เคยปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง

วารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัยทั้งจากแนวทางการศึกษาภาษาตามทฤษฎีภาษาศาสตร์และจากบริบทของการสอนภาษาต่างประเทศ บทความเรื่องการเลือกภาษาในหนังสือที่จัดพิมพ์จำหน่ายในประเทศไทย โดย ม.ล.จรัลวิไล จรูญโรจน์ เป็นบทความวิจัยด้านภาษาศาสตร์สังคม นำเสนอเปรียบเทียบการเลือกภาษาที่พบบนปกในเนื้อในหนังสือ ทั้งในด้านจำนวนภาษาที่ปรากฏใช้และรูปแบบการปรากฏรวมของภาษาเหล่านั้น ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์หามาจากหนังสือจำนวน 1,459 เล่ม ที่พิมพ์จำหน่ายในประเทศไทย บทความนี้มีความน่าสนใจตรงที่ว่า ปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ (Globalization phenomenon) ซึ่งหลอมรวมคนในโลกให้เป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น สิ่งที่มาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คืออิทธิพลของภาษาต่างประเทศต่าง ๆ เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดรู้มากกว่าหนึ่งภาษา ก็ย่อมทำให้เกิดการเลือกภาษา (language choice) ตามมา ในมุมมองของนักภาษาศาสตร์สังคมการเลือกภาษาไม่ได้เกิดขึ้นอย่างอิสระ แต่จะต้องมีเหตุผลทางสังคมที่อธิบายได้อยู่เบื้องหลัง

แม้ในทางสังคมจะอธิบายการเลือกใช้ภาษาในด้านบทบาทเชิงสัญลักษณ์แต่ในการวิเคราะห์เรื่องเสียง นักภาษาศาสตร์สามารถอธิบายเหตุผลอื่นที่แตกต่างออกไปจากการเลือกใช้ในสังคม บทความด้านสัทวิทยาเรื่อง การวิเคราะห์พหุติกรรมอสมมาตรในการออกเสียงภาษาที่สองตามแนวทฤษฎีอสมผล: กรณีศึกษาการออกเสียง /N/ ในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย โดย ธนศักดิ์ ศิริระณรัตน์ พิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์ และธีรภรณ์ รติธรรมกุล เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่พบในการออกเสียง /N/ ของภาษาญี่ปุ่น โดยศึกษาลักษณะของการออกเสียงดังกล่าว ที่ปรากฏหน้าเสียงพยัญชนะต่าง ๆ ในภาษาญี่ปุ่นจากผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่น

เป็นภาษาที่สอง ผู้เขียนได้ศึกษาตามแนวคิดของทฤษฎีอุทุมผล (Optimality Theory : OT) ซึ่งเป็นกรอบทฤษฎีสัทวิทยา ในภาษาศาสตร์เพิ่มพูนและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จนกลายเป็นทฤษฎีสัทวิทยากระแสหลักในปัจจุบัน

การศึกษาภาษาศาสตร์นั้น นอกจากจะเป็นการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษาในระดับต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นการประยุกต์ทฤษฎีภาษาศาสตร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษายิ่งขึ้น บทความเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยา-ผลเพื่อการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ โดย อธิวัฒน์ อธิพจน์ นำเสนอการวิเคราะห์คุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยา-ผลในภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นหน่วยสร้างดังกล่าวเป็นลักษณะสำคัญของภาษาจีนกลาง มีความถี่ในการใช้สูงและมีลักษณะทางความหมายที่หลากหลายผลการศึกษาเป็นแนวทางในการอธิบายความรู้เรื่องหน่วยสร้างกริยา-ผลตั้งแต่เริ่มต้นจนผู้เรียนสามารถผลิตประโยคที่ถูกต้องได้

บทความสุดท้าย เป็นบทความภาษาอังกฤษเรื่อง An Exploratory Study of Compliment Response Strategies across Gender among Thai EFL Learners โดย รวิสิริ สุธีรพงศ์สิทธิ์ ศึกษาเกี่ยวกับการตอบคำถามของผู้เรียนชาวไทยตามปัจจัยด้านเพศของผู้สนทนาและหัวข้อคำถามของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเพศของผู้สนทนาและหัวข้อคำถามอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีย่อยในการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นและอธิบายได้โดยบทบาทของค่านิยมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเพศ

กองบรรณาธิการวารสารภาษาและภาษาศาสตร์ ได้ดำเนินการจัดทำวารสารมาเป็นปีที่ 38 กำหนดออกปีละสองฉบับ ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ของทุกปี ท่านที่สนใจสามารถส่งบทความมาเพื่อพิจารณาได้ทางที่อยู่ของเว็บไซต์ของศูนย์ดัชนีวารสารไทย (TCI) ที่ <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/joling/submissions> หรือติดต่อสอบถามข้อมูลวารสารที่อีเมล linguistics.journal@arts.tu.ac.th ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความสนใจวารสารภาษาและภาษาศาสตร์ กองบรรณาธิการมีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพ อารมณ์ไวซึ่งคุณค่าและจริยธรรมทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยด้านวิชาการภาษาและภาษาศาสตร์ต่อไป

“เราจะผ่านโควิด-19 นี้ไปด้วยกัน”

ชัชวดี ศรลัมพ์

บรรณาธิการ